

Pre-eclampsie en het HELLP-syndroom

In deze folder geven wij u informatie over pre-eclampsie en het HELLP-syndroom. Het ziektebeeld, de bijbehorende behandeling en de verwerking komen aan bod. Wij willen u en uw omgeving met deze informatie meer inzicht geven in het verloop van het ziektebeeld.

Wat is pre-eclampsie?

Bij pre-eclampsie is er naast zwangerschapshypertensie (hoge bloeddruk) ook sprake van eiwitverlies in de urine. De ernst en het verloop van pre-eclampsie kunnen sterk wisselen. Sommige vrouwen hebben lange tijd weinig of geen klachten, anderen worden in korte tijd ernstig ziek.

Wat is het HELLP-syndroom?

Het HELLP-syndroom staat voor Hemolyse, Elevated Liver Enzymes en Low Platelets. Dit betekent dat er sprake is van een verhoogde afbraak van rode bloedcellen en een gestoorde leverfunctie. Daarnaast is er een tekort aan bloedplaatjes, waardoor de bloedstolling ontregeld raakt. Het HELLP-syndroom ontwikkelt zich in de meeste gevallen tijdens de zwangerschap. In enkele gevallen ook in de eerste 72 uur na de bevalling. Vrouwen met het HELLP-syndroom voelen zich meestal erg ziek. Het HELLP-syndroom kent een onvoorspelbaar ziektebeeld waarbij de vrouw zich het ene uur goed kan voelen en het andere uur heel ziek.

Oorzaak HELLP-syndroom

De oorzaak van HELLP is niet precies bekend. Waarschijnlijk heeft het iets te maken met:

- Erfelijke aanleg;
- Het afweersysteem;
- De aanleg, ontwikkeling en ingroei van de placenta in de baarmoeder.

Klachten en mogelijke complicaties

Er is een groot aantal klachten van pre-eclampsie en HELLP die samengaan met lever- en/of nierfunctiestoornissen.

Deze klachten hoeven niet allemaal op te treden en verlopen lang niet altijd even ernstig.

Klachten die gepaard kunnen gaan met pre-eclampsie en het HELLP-syndroom zijn:

- Pijn in de bovenbuik of onder de borst/maagkuiltje;
- Pijn in de boven rug of tussen de schouderbladen;
- Bandgevoel (gevoel van een strakke band te hebben om hoofd en/of bovenbuik);
- Hoge bloeddruk;
- Eiwit in de urine;
- Vocht vasthouden en daardoor gewichtstoename;
- Verminderde urineproductie;
- Hoofdpijn;
- Sterretjes, lichtflitsen, wazig zien;
- Tintelingen (bijvoorbeeld in de vingers) door het vasthouden van vocht;
- Concentratieproblemen;
- Braken en misselijkheid;
- Grieperig voelen, vermoeidheid en afwezig zijn;
- Algeheel ziek voelen.

Bij pre-eclampsie kunnen stuipen optreden. Stuipen zijn aanvallen met trekkingen van armen en benen. We spreken dan van een eclampsie.

Na een eclampsie kan iemand zich vaak niets meer herinneren. Medicijnen stoppen de stuipen en voorkomen nieuwe stuipen. Zeer intensieve bewaking is daarbij noodzakelijk, soms op een intensive care afdeling. Wel is er meer risico voor de gezondheid van de baby. Complicaties zoals het loslaten van de placenta komen vaker voor.

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Het beloop van het HELLP-syndroom is onvoorspelbaar. Door middel van bloedonderzoek kan uw behandelend medisch specialist de diagnose HELLP-syndroom stellen. Uit dit onderzoek blijkt dan dat:

- Er een sterk verminderd aantal bloedplaatjes is;
- De lever en nieren niet naar behoren functioneren.

Opname in het ziekenhuis

Als u ernstige pre-eclampsie of het HELLP-syndroom heeft, wordt u opgenomen op de afdeling moeder en kind.

Tijdens de opname worden u en uw baby goed in de gaten gehouden door middel van onderzoeken. Onder het kopje behandeling leest u hier meer over.

Naar aanleiding van de onderzoeksuitslagen bespreekt de medisch specialist met u de behandeling die voor u en uw baby het beste is. Omdat het HELLP-syndroom een onvoorspelbaar ziekteverloop heeft, past uw medisch specialist gedurende de opname de behandeling regelmatig aan. Dat is normaal. De medisch specialisten en verpleegkundigen streven ernaar deze aanpassingen en de motivatie daarvoor aan u uit te leggen.

De behandeling

Het doel van de ziekenhuisopname is het bewaken van uw gezondheid en die van uw baby. De enige andere vorm van behandelen is het geboren laten worden van uw baby door middel van het inleiden van de bevalling. Dit is niet altijd mogelijk omdat het ziektebeeld vroeg in de zwangerschap kan optreden.

De behandeling bestaat uit:

Intensieve controle

- Van het bloed, hierbij wordt gekeken naar de leverfuncties, nierfuncties en de bloedstolling;
- Van de bloeddruk, meestal drie keer per dag;

- Van de conditie van de baby, door het dagelijks maken van een hartfilmpje (CTG). Soms wordt er bij opname een echo gemaakt om te kijken naar de groei van de baby.

Bestrijding van ziekteverschijnselen (symptomen)

- Zo veel mogelijk rust nemen;
- Indien nodig wordt er gestart met medicatie tegen de hoge bloeddruk, dit kan in tabletvorm of via het infuus.

Het HELLP-syndroom vroeg in de zwangerschap

Als het HELLP-syndroom vroeg in de zwangerschap optreedt, zijn de risico's voor de baby extra groot vanwege een eventuele vroeggeboorte. De longen, het maagdarmkanaal en het zenuwstelsel zijn nog niet volledig ontwikkeld.

Vaak heeft de baby ook een groeiachterstand opgelopen als gevolg van de verminderde placentafunctie. De medisch specialist bekijkt dan waar de baby het beste af is, in de buik of buiten de buik. Als besloten wordt dat de zwangerschap op korte termijn beëindigd moet worden krijgt u injecties in uw bilspeer of bovenbeen toegediend om de longrijping van uw baby te bevorderen. Dit gebeurt wanneer u minder dan 34 weken zwanger bent.

Als de zwangerschap de 32ste week nog niet bereikt heeft, dan wordt u mogelijk doorgestuurd naar een ander ziekenhuis. Hier is opvang (intensive care voor pasgeborenen) voor te vroeg geboren baby's aanwezig.

Het HELLP-syndroom bij een bijna voldragen zwangerschap

Als het HELLP-syndroom bij een bijna voldragen zwangerschap optreedt, besluit de medisch specialist om uw baby zo spoedig mogelijk geboren te laten worden. Afhankelijk van de toestand van u en/of uw baby bepaalt de medisch specialist of de bevalling wordt ingeleid of dat u een keizersnede ondergaat.

Zowel vroeg als laat in de zwangerschap geldt bij het HELLP-syndroom dat u tot ongeveer 72 uur na de bevalling goed in de gaten gehouden wordt. Het kan zijn dat er een mogelijke verergering van de situatie en/of complicaties ontstaan. In sommige gevallen is dan een opname op de afdeling intensive care nodig.

Intensive care

In sommige gevallen is het noodzakelijk dat u één of twee dagen op de afdeling intensive care verblijft voor intensievere bewaking. Gedurende deze dagen verblijft uw baby al dan niet met uw partner op de afdeling moeder en kind of op de afdeling neonatologie. Zij kunnen, indien mogelijk voor uw baby, geregeld bij u op de intensive care komen. Als u borstvoeding wilt geven zullen wij er alles aan doen om dit mogelijk te maken en te kunnen laten slagen.

Na de bevalling

Bij de meeste vrouwen die zwangerschapshypertensie, pre-eclampsie en/of HELLP-syndroom hebben gehad, treedt na de bevalling spontane genezing op. Als er geen intensieve controles meer nodig zijn, gaat u naar de afdeling moeder en kind. Daar ligt u samen met uw baby op een kamer, ook als uw baby op de afdeling neonatologie ligt. Als u borstvoeding wilt geven en u bent te vroeg bevallen, dan moet u de eerste tijd de voeding afkolven omdat uw baby nog niet aan de borst kan drinken. Krijgt u nog medicijnen voor de hoge bloeddruk, dan moet er overlegd worden of de gekolfde voeding aan uw kindje gegeven mag worden. Meestal mag u na ongeveer een week weer naar huis.

Beleving

Ieder beleeft het HELLP-syndroom op zijn/haar eigen manier. Hieronder komen een aantal veel voorkomende ervaringen aan de orde. Deze gelden niet voor iedereen. Voor de duidelijkheid zijn ze onderverdeeld naar moeder, baby, partner en omgeving. Maar ze kunnen niet los van elkaar gezien worden.

De moeder

- Het ernstig ziek zijn tijdens de zwangerschap zorgt voor een emotioneel zware tijd. Van een normale, gezonde zwangerschap bent u terechtgekomen in een periode met angst en zorgen. Het is moeilijk te accepteren dat uw eigen lichaam faalt, ook ten opzichte van uw baby;
- Misschien voelt u zich daarover, ten onrechte, schuldig. Door het ernstig ziek zijn kunt u zich soms niet alles meer herinneren. Dit is mogelijk versterkt door het niet bewust meemaken van de geboorte als de bevalling heeft plaatsgevonden via een keizersnede onder narcose;
- Soms is opname op de intensive care noodzakelijk. Dit kan een diepe indruk achterlaten. Het is voor een vrouw soms moeilijk te accepteren dat zij geen borstvoeding kan geven als gevolg van het ziek zijn en/of de vroeggeboorte van de baby;
- Als u met ontslag gaat, kan het zijn dat uw baby nog een poos in de couveuse moet worden verpleegd. Dit kan een gevoel van leegte geven. Soms heeft de omgeving na verloop van tijd onbegrip voor uw emoties, uw vermoeidheid en labiel zijn. Het is voor het verwerkingsproces belangrijk dat u en uw naaste omgeving goede informatie krijgen over wat er gebeurt of is gebeurd;
- Ook is het bijhouden van een dagboekje tijdens de ziekenhuisopname waarin uzelf, uw partner en naaste familiegebeurtenissen en gevoelens van deze periode kunnen opschrijven aan te raden.

De baby

- Als de situatie van uw baby veel aandacht vraagt, komen de ouders moeilijk aan het verwerkingsproces toe. Als uw baby te vroeg wordt geboren, wordt de baby opgenomen op de afdeling neonatologie;

De partner

- Bij het HELLP-syndroom draait alles om twee personen, de moeder en de baby. Voor de partner is het ook een heel ingrijpende gebeurtenis, het gaat om twee mensen van wie hij/zij houdt en over wie hij/zij zich ernstig zorgen maakt;
- Zo is er meestal sprake van een zeer plotselinge omschakeling, het ene moment is hij/zij samen met zijn/haar vrouw bezig met de zwangerschap en het volgende moment staat hij/zij er alleen voor;
- In de periode na de bevalling kunnen alle emoties die tijdens de ziekenhuisperiode onderdrukt zijn naar boven komen. Pas als moeder en baby aan de beterende hand zijn is er ruimte voor de partner om aan de verwerking van zijn/haar gevoelens toe te komen.

De omgeving

- De ouders hebben begrip nodig van hun familie en vrienden. Maar het kan moeilijk zijn om gevoelens en ervaringen te verwoorden. Daarnaast was er weinig tijd en ruimte om de omgeving te betrekken bij en te informeren over de situatie rondom moeder en baby. Dit geeft voor de omgeving verwarring en het niet begrijpen van de situatie. Hierdoor verwacht de omgeving vaak dat de moeder zich snel beter voelt, zeker als ze een gezonde baby heeft.

Na ontslag

Een vrouw die het HELLP-syndroom heeft gehad, heeft tijd nodig om daarvan te herstellen. Niet alleen lichamelijk maar ook geestelijk. De herstelperiode is voor iedereen verschillend maar kan lang duren. Het is belangrijk om hiervoor ruim de tijd te nemen. Om rustig aan te kunnen doen en weer op krachten te komen kan hulp in huis van familie, vrienden of gezinshulp nodig zijn. Erover praten met betrokkenen of anderen is voor velen een opluchting. Als u dat wilt, kunt

u samen met uw partner en een verpleegkundige de intensive care nog eens bezoeken.

Uw partner speelt een belangrijke rol bij de verwerking. U kunt samen de momenten rond de bevalling en geboorte in herinnering brengen. Het kan ook zinvol zijn om na te praten met de medisch specialisten en verpleegkundigen die u begeleid hebben. Sommige vrouwen hebben behoefte aan lotgenotencontact. Daarom treft u in deze folder ook informatie aan van instanties waarmee u contact kunt opnemen.

Een volgende zwangerschap

Bij het HELLP-syndroom is er een kleine kans op herhaling in een volgende zwangerschap. Het verloop is dan vaak minder ernstig. Een gesprek met de gynaecoloog voorafgaand aan een volgende zwangerschap geeft u informatie over wat u in een volgende zwangerschap kunt verwachten. De begeleiding van een volgende zwangerschap gebeurt door de gynaecoloog.

Vragen

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, uw gynaecoloog, verloskundige, verpleegkundige of huisarts is altijd bereid ze te beantwoorden.

Algemene informatie

Telefoonnummers

- ZGT (algemeen nummer): 088 708 78 78
- Voor zwangeren is onze afdeling verloskunde bereikbaar op telefoonnummer: 088 708 44 16

Patiëntenverenigingen

HELLP stichting
hellyp.nl

Care4neo (voorheen Vereniging van Ouders van Couveusekinderen (VOC))
care4neo.nl.

Meer informatie

Uitgebreidere informatie is te vinden op de site van de Nederlandse Vereniging van gynaecologen;

- nvog.nl
- degynaecoloog.nl

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.